

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 228.592 van 30 september 2014
in de zaak A. 211.380/X-15.657.**

In zake : Stephanie DAVIDTS
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Thomas Eyskens en Arne Vandaele
 kantoor houdend te 1000 Brussel
 Bischoffsheimlaan 36
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de DEPUTATIE VAN DE PROVINCIERAAD VAN VLAAMS-
BRABANT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Dany Socquet
kantoor houdend te 3080 Tervuren
Merenstraat 28
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkomende partij :

de NV ALTECO
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Koen Geelen en Wouter Moonen
kantoor houdend te 3500 Hasselt
Gouverneur Roppesingel 131
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het cassatieberoep

1. Het cassatieberoep, ingesteld op 20 januari 2014, strekt tot de cassatie van “het arrest nr. A/2013/0750 van 17 december 2013 in de zaak 1011/0196/A/8/0173 van de Raad voor Vergunningsbetwistingen [...]”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Het cassatieberoep is toelaatbaar verklaard bij beschikking van 28 januari 2014.

De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

De tussenkomende partij heeft een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomst is toegestaan bij beschikking van 3 april 2014. De tussenkomende partij heeft een memorie ingediend.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Ann Van Mingeroet heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partij heeft een verzoek tot voortzetting van het geding ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 5 september 2014.

Staatsraad Pierre Lefranc heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Thomas Eyskens, die verschijnt voor de verzoekende partij, advocaat Dany Socquet, die verschijnt voor de verwerende partij, en advocaat Frederik Ringoot, die *loco* advocaten Koen Geelen en Wouter Moonen verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Ann Van Mingeroet heeft een met dit arrest gedeeltelijk andersluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Het bestreden arrest verklaart het beroep van verzoekster tot vernietiging van het besluit van 9 september 2010 van verweerder onontvankelijk en legt de kosten van het beroep ten laste van verzoekster.

4. Met het voor de RvVb bestreden besluit van 9 september 2010 verleent verweerder aan de tussenkomende partij een stedenbouwkundige vergunning voor de regularisatie van de bouw van een productiehal en het herinrichten van een parking.

IV. Onderzoek van het enig middel

Standpunt van verzoekster

5. Verzoekster voert de schending aan van de rechten van verdediging “als algemeen rechtsbeginsel van een behoorlijke rechtsbedeling en zoals gecodificeerd in art. 6 EVRM, art. 1 van het Eerste Protocol bij het EVRM, de artikelen 10, 11 en 149 van de Grondwet, artikel 4.8.16, § 3 VCRO, zoals van toepassing op datum van 3 november 2010, art. 9 van het decreet dd. 6 juli 2012 houdende wijziging van diverse bepalingen van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening wat de Raad voor Vergunningsbetwistingen betreft, art. 11, 5° en 60 van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2012 houdende de rechtspleging voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen, het verbod op retroactiviteit, zoals o.m. bepaald in art. 2 B.W”.

In een eerste onderdeel werpt verzoekster op dat de RvVb haar verweer “in haar wederantwoordnota ten onrechte niet in zijn beoordeling heeft betrokken” :

“Doordat [...] de [RvVb] verzoekende partij verwijt haar ‘belang’ niet in het gedinginleidend verzoekschrift te hebben vermeld, met als gevolg dat de argumenten die verzoekende partij ter weerlegging van de opgeworpen excepties in haar wederantwoordnota heeft ontwikkeld, niet in aanmerking genomen worden door de Raad voor Vergunningsbetwistingen, en dit verantwoordt op grond van de overweging dat de rechten van verdediging van de andere bij het geding betrokken partijen vereisen dat de verzoekende partij de gegevens ter staving van haar belang in het inleidend verzoekschrift uiteenzet, zodat daarover tegenspraak mogelijk is, zo niet ontnemt de verzoekende partij de verwerende en de tussenkomende partij de mogelijkheid om die verantwoording te verifiëren en, als zij daar redenen toe zien, te betwisten”.

“Terwijl” i) de beoordeling van de RvVb steun moet vinden in een positiefrechtelijke beoordeling, ii) het toentertijd geldende artikel 4.8.16, § 3, VCRO “geen omschrijving van de te verwachten hinder of nadelen vereist, zoals de [RvVb] ten onrechte heeft beslist om het verzoekschrift wegens onontvankelijkheid te verwerpen”, iii) artikel 11, 5°, van het procedurereglement van de RvVb ingevolge artikel 9 van het decreet van 6 juli 2012 houdende wijziging van diverse bepalingen van de VCRO en het verbod op retroactiviteit geen rechtsgrond kan vormen voor deze beslissing van de RvVb, iv) “de hypothese dat een verzoekende partij er zelf voor heeft gekozen om haar belang in het verzoekschrift zelf uitdrukkelijk te omschrijven, mogelijk als gevolg heeft dat zij hiermee de contouren van het gerechtelijk debat afbakt, ook ten aanzien van de rechten van verdediging van de tegenpartijen, zodat het niet opgaat dat deze verzoekende partij de memorie van wederantwoord aangrijpt om een nieuw gerechtelijk debat over het belang te openen, te dezen niet opgaat, gezien de [RvVb] in het bestreden arrest zelf aangeeft dat verzoekende partij geen uiteenzetting over haar belang in het gedinginleidende verzoekschrift heeft opgenomen”, v) “de rechten van verdediging van de (potentiële) tegenpartijen niet zo ver gaan dat de verzoekende partij op grond daarvan verplicht [is] tegenspraak mogelijk te maken over het ‘belang’, nl. door het belang verplicht in het verzoekschrift te omschrijven, maar het daarentegen de tegenpartijen toekomt om een exceptie op te werpen, waartegen de verzoekende partij zich vervolgens mag verweren, met alle feitelijke en juridische argumenten die zij bij de uitoefening van haar rechten van verdediging wenst aan te wenden”, vi) de RvVb een schending van de rechten van verdediging moet motiveren rekening houdend “met het gegeven dat de verwerende partij géén schending van haar rechten van

verdediging heeft opgeworpen en dat de eerste tussenkomende partij méér dan twee jaar voor de terechtzitting heeft verzocht om een bijkomende termijn te krijgen om te kunnen antwoorden op de wederantwoordnota, zonder dat hierop enig antwoord is gekomen van de [RvVb]”.

In een tweede onderdeel stelt verzoekster dat de RvVb “alle mogelijke elementen” in het verzoekschrift “die het belang kunnen aantonen” moet onderzoeken wanneer het verweer op de exceptie van het gebrek aan belang, geformuleerd in een wederantwoordnota, niet in aanmerking kan worden genomen voor de beoordeling van het belang en dat de RvVb “enkel verwijst naar het bezwaar dd. 2 maart 2010” voor de beslissing dat verzoekster “niet verduidelijkt welke hinder of nadelen zij rechtstreeks of onrechtstreeks ten gevolge van de bestreden akte kan ondervinden”.

In een derde onderdeel betoogt verzoekster dat artikel 4.8.16, § 1, eerste lid, 3°, VCRO strijdig is met de artikelen 10 en 11 Gw al dan niet in samenhang gelezen met artikel 1 van het Eerste Protocol bij het EVRM wanneer “de loutere beschikking over zakelijke of persoonlijke rechten op een onroerend goed gelegen in de nabijheid van het perceel waarop de vergunning betrekking heeft, niet volstaat als ‘belang’ om de vergunning aan te vechten”.

Beoordeling

6. Het toentertijd geldende artikel. 4.8.16. § 1, 3°, VCRO (thans, met ingang van 1 september 2012, artikel 4.8.11 § 1, 3°, VCRO) bepaalt dat elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen kan ondervinden ingevolge een vergunningsbeslissing een belanghebbende is die beroep bij de RvVb kan instellen.

7. Luidens het toentertijd geldende artikel 4.8.16, § 3, VCRO wordt dit beroep ingesteld “bij wijze van verzoekschrift” dat aan een aantal vormen moet voldoen waarvan de regulariseerbaarheid wordt bepaald in het toentertijd geldende artikel 4.8.17, § 2, VCRO.

De uiteenzetting of omschrijving van het belang in het verzoekschrift is geen vormvereiste volgens deze bepalingen (*Parl. St.* VI. Parl. 2009-2010, nr. 349/8, 46).

Gelet op artikel 60 van het besluit van de Vlaamse regering van 13 juli 2012 ‘houdende de rechtspleging voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen’, is vanaf 1 september 2012 een omschrijving in het verzoekschrift van het belang van verzoeker overeenkomstig de artikelen 4.8.11, § 3, en 4.8.12 VCRO gelezen in samenhang met de artikelen 11 en 12 van dit besluit, wel een vormvereiste die niet regulariseerbaar is.

Door de vormvereisten van het verzoekschrift te bepalen heeft de decreetgever de uitoefening van het in artikel 6 EVRM erkende recht van verdediging wat deze aspecten betreft, zelf geregeld.

8. Het arrest oordeelt ter beantwoording van de excepties waarin verwerende en tussenkomende partijen het belang van verzoekster betwisten, dat:

- enkel de persoon die rechtstreeks of onrechtstreeks hinder kan ondervinden door de bestreden beslissing een belanghebbende is in de zin van artikel 4.8.16 § 1, eerste lid, 3°, VCRO en dat de loutere beschikking over zakelijke of persoonlijke rechten op een onroerend goed dat gelegen is in de nabijheid van het perceel waarop de vergunning betrekking heeft, niet volstaat om het belang aan te nemen;
- het verzoekschrift van verzoekster “geen afzonderlijke titel met een uiteenzetting van de hinder en nadelen” bevat die zij vreest door de bestreden beslissing te zullen lijden en verzoekster zich in het verzoekschrift niet als omwonende aandient en dat zij daarin – evenals in haar bezwaarschrift van 2 maart 2010 – nalaat te verduidelijken welke hinder of nadelen zij persoonlijk als mede-eigenaar van het aangrenzende perceel vreest te ondervinden door de bestreden beslissing;
- de rechten van verdediging van de andere bij het geding betrokken partijen vereisen dat verzoekster de gegevens ter staving van haar belang in het inleidend verzoekschrift uiteenzet, zodat daarover tegenspraak mogelijk is;

- verzoekster met de verantwoording van haar belang in de wederantwoordnota de andere partijen de mogelijkheid ontnemt om die verantwoording te verifiëren en desgevallend te betwisten en dat zij “de vraag naar haar belang aan het gerechtelijk debat” onttrekt zodat die argumentatie te laat komt en niet in aanmerking kan worden genomen;
- “tot de niet-ontvankelijkheid van het verzoekschrift [moet] worden besloten” omdat verzoekster “niet aantoont dat zij over het rechtens vereiste belang beschikt”.

9. In zoverre het middel ervan uitgaat dat het arrest de niet-ontvankelijkheid van het verzoekschrift van verzoekster steunt op een retroactieve toepassing van artikel 11, 5°, van het procedurereglement van de RvVb, mist het feitelijke grondslag.

Het middel kan niet worden aangenomen in zoverre de schending wordt aangevoerd van “art. 11, 5° en 60 van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2012 houdende de rechtspleging voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen, het verbod op retroactiviteit, zoals o.m. bepaald in art. 2 B.W.”.

10. Door een uiteenzetting van het belang in het inleidend verzoekschrift te vereisen op grond van het recht van verdediging geeft het arrest aan het algemeen beginsel van eerbiediging van het recht van verdediging een draagwijdte die ingaat tegen de wil van de decreetgever met betrekking tot het toentertijd geldende artikel 4.8.16, § 3, VCRO.

Door te beslissen dat de verantwoording van het belang in de wederantwoordnota te laat komt en niet in aanmerking kan worden genomen, schendt het arrest het recht van verdediging van verzoekster tegen de excepties van de verwerende en tussenkomende partijen.

Het middel is gegrond in zoverre het de schending aanvoert van het toentertijd geldende artikel 4.8.16, § 3, VCRO en van het algemeen beginsel van de eerbiediging van het recht van verdediging.

11. Er is geen grond om de overige middelonderdelen te onderzoeken die niet tot een ruimere vernietiging of een vernietiging zonder verwijzing kunnen leiden.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt het arrest nr. A/2013/0750 van 17 december 2013 van de Raad voor Vergunningsbetwistingen in de zaak 1011/0196/A/8/0173, in zoverre de uitspraak het beroep onontvankelijk heeft verklaard.

2. Dit arrest dient te worden overgeschreven in de registers van bovenvermelde Raad en melding ervan moet worden gemaakt op de kant van de gedeeltelijk vernietigde beslissing.

3. De zaak wordt verwezen naar de anders samengestelde Raad voor Vergunningsbetwistingen.

4. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van het cassatieberoep, begroot op 175 euro.

De tussenkomende partij wordt verwezen in de kosten van de tussenkomst, begroot op 150 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van dertig september 2014, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Johan Lust,	kamervoorzitter,
Pierre Lefranc,	staatsraad,
Jan Clement,	staatsraad,
bijgestaan door	
Astrid Truyens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Astrid Truyens

Johan Lust